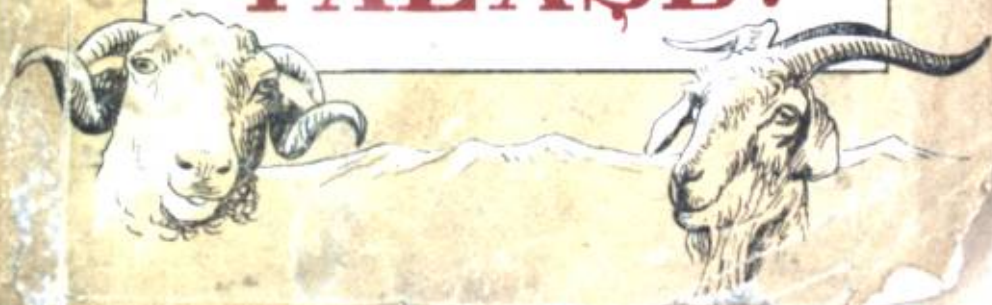

Купр.
У-51 С

УМӨТАЛІЈЕВ Т.

**ЕСКИ,
УЈ, ҖОЈ,
ҶЪЛОҖ,
ТӨӨ-
БЕҶӨӨНУН
ТАЛАҶЪ.**

TEMIRQUL YMƏTALIJEV

ECKI, QOJ, TƏƏ, ÇBLQB,
UJ BEŞƏƏNYN TALAŞB

KENÇE BALDARDYN KITEBI

Syrettery B. LJAXOVDUQU

692.5

ВОЗВРАТИТЕ КНИГУ НЕ ПОЗЖЕ

обозначенного здесь срока

692.5

QAZAN RESPUBLIC MAMLEKET BASMASI
FRUNZE 1940 QAZAN

П

~~12880~~

6925.

Азәрбајҹан Республикасынын
Академик Тәҗәт Җәһеҙ

Ҷооптуу редактор ESENQOҶOJEV.
Tex. редактор SAGEDEJEV Ҷ.

Ҷооптуу корректор SULAJMANOV S.
Сьәһәһә Ҷооптуу ҶOROBAJEV Ҷ.

Терүүге 8/VIII-40Ҷ. әерилди. Basuuqs 19/XI 1940 Ҷ. qol qojuldu. Qaqqazdın forme
60X92. 1/16. Бір әәsmә tәәәqta 16560 tamqa. Vardıqь 3/4 vasma tәәәq. Qı
qьzglevilt № B—685. Qьzqьzmatmas № 110. Zakaz № 0243 Tırazь 6090.

Qazan. Mislevskij 9, Tatpoligraf. 1940 Ҷ.

Aj syttöj Ҷarьq. San — miң Ҷıldьzdar asman-
ьn vetin verişpej, Ҷerdi qarar Ҷьmьndaşat.
Mөngynyn tөmөн Ҷaşьndaşь көvürgөndyy
ektirge qonоҶon ajь alda qajdan көгynур, тьр
ьne memirejt. Andaşь adamdardьn vardьşь
attuu ujqunun тьne qucaşьnda Ҷatьşat.

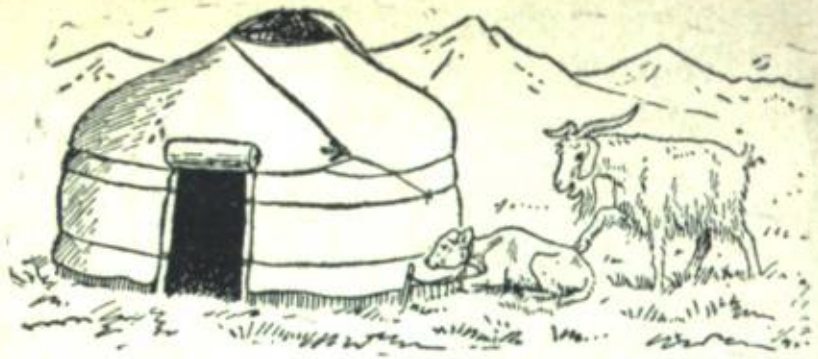
Cettegi voz yjdyn eşik aldьnda cөгөryIgen
c-tөrt tөө, ajьldьn ьldьj Ҷaşьnda ujar, ar qajsь
jlөrgө birden, ekiden attar vajlanьp, ajьldьn
rtosunda Ҷuuşaşьan көp qoj, ecki Ҷatьşat.

Alardьn bir qancasь, көvynсө eckiler mөngy-
yn ystynө, taştardьn qurvularьna cөjin cась-
p birinderp varьp Ҷatьşqan.

Tөөлөrdyn, ujlardьn, qojlordun, eckilerdin bart
art kepşegenderi alda qajda uşulat.

Orto Ҷerdegi coң voz yjdyn qarşьtna kelip,
eregenin tyvynө syjөнө Ҷatqan tik myjyz
ar ecki emnedendir, coocup ketip, sekirip qa-
p, qazьqta vajlanьp Ҷatqan көk muzoonu te-
lep ketti.

— Mө... ө... — dedi көk muzoo. Ҷatqan or-
nan ьrөjьp turdu. Anьn eti eckinin qatuu
ş tujaşьnan ooruqsunur acьnpьp qaloşan ele.

Murdunun ystynen ter sýjýr acusy kele tyşty:

— Sen emne tikindejsiň? Özyň quurcaq kebetelenip, eewiz ýsün keregiň az volo turup meni tewelejsiň. Aňña qarap iş qýlyp çygwöj-syňby?

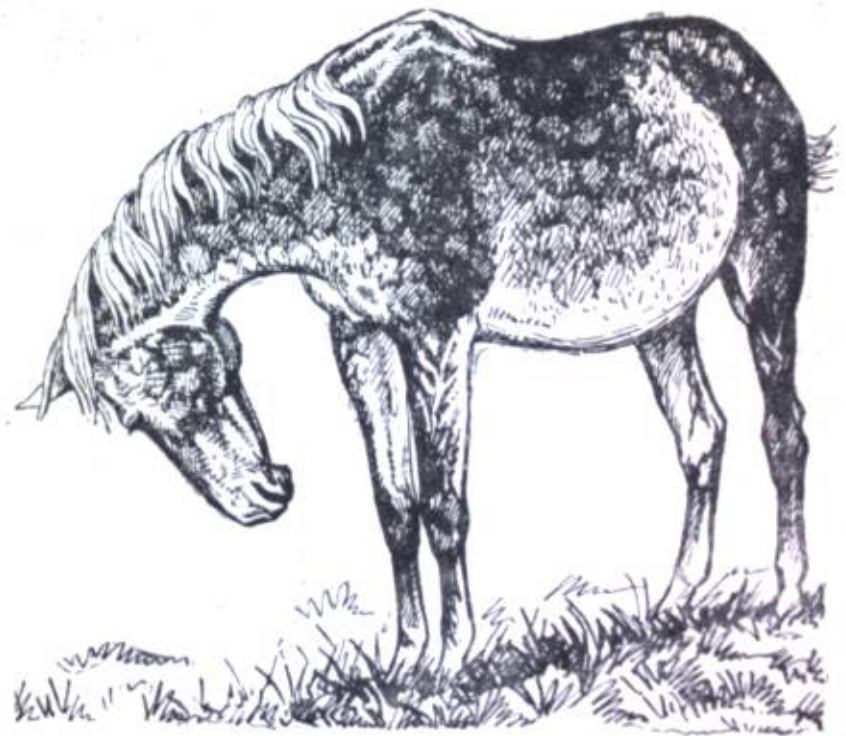
„Keregiň az volo turup“ — degen sözgöecki ýzalanýr ketti:

— Oozuňdu qara. Eewiz ýsün, menden seniň keregiň köpny? Tuş kelgen çöptyn waarýn çalmar çep, tojup alýr, qursajyňdy ketere al-baj, wýşyldap çatqandan başqa seniň qandaj keregiň bar?

— Men uj tuqumumun — dedi kék mu-zoo, — Syt menen majdyň waarýn men bere-min. Ansyz adam balasý kyn kere al-bajt.

— A, menci?... Men daşý ele, syt bere-min, — dedi sur ecki. — Aňny ystynö qonoq klegende sojo qojononjo, terimdi canac qýlyp qýmýz taşýr ickenge, çynymdy arqan qarqýl-öjanöja men kerekmin.

Çaňçal kycödy. Eckiler çýjýlyp kelip sur eckini çaqtaşty, ujlar coşulup kelişip kék mu-zoonu çaqtaşty. Ujlar: „eckige qaraşanda biz-

(20)

din keregibiz çoq, — deşti, eckiler bolso: „çoq, silerdin kerogıner az, eebiz silersiz daoşь ele çasaj alat. Biroq, biz bolbosoq kyn kere albajt“ — deşti.

Ec qajsьньсь da çinilyuny qaalaşpadь. „Qoj emi, mintip tьtьşa bergen menen iş byter emes. Andan kere çьlqьdan surajь, al bizge qaraoşanda ökum çana aqьlduu da. Al emne dese oşol tuura bolsun“ — deşti.

Sur ecki menen ujdun biri qoroonun çelke taravьndaoşь aq catьrdьn eşik qazьoşьna vajlanoşan voz atqa varьştь.

Ortolorunda voloşon talaştьn maani — çajьn ajtьşьr cьoşьştь ele, voz at oquranьr, көkylyn asmanoşa qaraj bir serpir salьr, eki aldьnqь vutu menen almaq-salmaq çer casьr, acuilanьr qojo verdi.

— Siler ökөөнөр тең tuura ajtrajsьnar. Eebiz ycyn silerdin keregıner az, vaarьnardan men kerektyumyn. Men bolbosom eebiz dos — tamьrlarьna çөө vara albajt, çer ajdap egin ege albajt. Anьn ystynө menin qazь — qartamdaj, qьtmьzьmdaj sonun tamaq çoq. Oşonduqtan eebiz vaarьnardan meni çaqşь көret.

— Qalp ajtasьň — dedi ecki. Sensiz daoşь ele qoş ajdoo ycyn, traktor var, dos — tamьrlarьna minip varuu ycyn avtomobil, aeroplan degender var. Al emi qazь, qartasьz, qьtmьzьsьz daoşь ele kyn көryyge volot.

Çaңçal kycөp ketti. Ec qajsьсь çeңilyuny

qaalavady. „Qoj emi, mintip oturup iş vytyrö alvajt kerynevyz. Oşon ucyn, qojöo varaly, al momun eme cынып aйтat“ — deşti.

At, ecki, uj — ucöө qojöo varыştь.

Bolöon talaştын maani — çajын uqqandan kijin, qoj qatuu-qatuu kerşep ontoj vaştady.

— Emne dep çatasынар, — dedi al acuulanьp — menin cыным volboso kijiz qajdan volot? Мына vul yjlerdy emne menen çavat? Saj-maluu suluu kilemder, ala kijiz, şьrdaqтар, sonun qыл torqo kijimder qajdan volot? Анын ыстынө menin etim, sytym daöь ele, silerdikinen tattuu. Oşonduqtan eebiz vaarыңardan meni çaqşь көрөт. Mensiz al çaşaj alvajt. Men vaarыңardan kerektyumyn.

Uj tojöon qursaoşын dardajтыp, murduvьşьldatьp acuulanьp ketti:

— Qalp aйтasың, — dedi al qojöo — Senin cынуңсыз daöь ele paqta, çivek, kendir degen-der var. Eebiz ajnektelgen sonun aq tam yjgө otura beret. Çajloöo cыqqanda volso paqtadan soöjulöjan aq taardan catь tigip alat. Eтиң qajşь dejsiң, bizdin etimiz daöь ele seninkinen kem emes.

Cataqtын sozulup varaçatqанып vajqaj qojup ecki: „qojöula, көр çaңçaңldaşpaj төөгө varaly. Al vaarыbьzdan uluu. Al emne aйтsa oşol tuura“ — dedi.

Ecki, uj, at, qoj, voluşup cөttegi voz yjdyn

eşik aldында cөгyp çatqan aq төөгө varыştь.
Ortodo bolöon talaştарынын maani — çajын uqqandan kijin, төө daldaqтар ordunan ucup turdu, төрт таманып төрт çaqqa talpajтыp taştар

qojur, ijri-vujru alcajbr turup aldy. Cekesi-
nin cuquruna caxbrnbr ocbr-ocbrs volup aran
vylvyldegen xamday cbltbladajan kexdery me-
nen aldyba kelgenderdin tcvcsynon yldy qa-
rap, aciusuna cxdaj alvaj aq kcvbygyn tuq ta-
rapqa cacbrattb — Ar kimiñ ozundy maqtajsb. Eeviz
ycyn menin cuudam vaarbdan kerektyy. Men
volvosom kckkndc ckyty emnege ckytejt?
Xaardan kerektyyleryn qantip taxbr alat? Oson-
duqtan meni vaarbdardan caxsb keret.

Silerdin vaarbdar virigip da, mencilik kerek
volo alvajsbnar.

— Tartajbr con volxonuñ menen aqblly
coq eken, — dedi voz at — pojezd, avtomobil
degender var. Eeviz sen volvoson dactb ele can
saqtaj alat.

Bir caxbnan uj, ekinzi caxbnan sur ecki
cxbbr caalar ketiqt. Qoj volso, qursaxbn can-
dbytbr maal-maal cotkyrup qojur, ontoloptura
verdi.

Caxcal kycbr muqtar cxbbr kete cazdap
varbr araq toqtoldu.

Ajtbladactb vardyq qoj, ecki, uj, cblq cna
tcler cbjnalbr keliqt.

Coculuqtu ecki vaqarbr: „mintip oturraq
rajdasbz talaqtan vaqca ec iq bytpojt, osonduq-
tan eevizge varbr, anbn ozynon kimibizdi caxsb
keresyn dep surajb, anan alemne ajtsa osonu
ucjalb“ — dedi.

Vardyctb uquca maaqul voluqur, kolxozduñ

mal fermasını atınap bir eeki, bir qoş, bir
uj, bir ғылqь, ы төһny өкүл qьһp şajlaşьp,
alarqь, kolxozaqa varьp talaş maseleni cecip
kelyuny tapşьrьşь. Taң attь. Kolxozeu qoro-
nu aralar vasy keldi. Anь соојuluş tarabanan
şajlanьşqan өкүлөр tegerekteşip, tyndө volqon
talaştyн maani-сijн ајтыşty çana kimibizdi
kөbyrөөk çaqşь бresyң, bizdin kimibiz көby-
rөөk kerektууvyzdey suraşty. Kolxozeu şaş-
qan çоq. Сымыјьr kyldy. Bardьöjn bir syjra
tegeretip qarap сытыда:

— Silerdin vaanyr teң maqьa kerektуysy-
ңer.

Oşonduqtan vaanyr teң bir-birdeј çaqşьşь-
ңar. Barqьla emi, çoqula! — dedi.

Алдыннан Магис Олос

48830

6325